

1,150,000 Kr., som skulle betales, inden Theatret kan have Ret til at lægge sig noget Overskud hen. Naar der ingen Penge er, og det har der jo hidtil ikke været, er det selvsølgelig, at der ikke sfter nogen Afbetaling, thi man har ingen Midler at betale med, men kommer den Tid, at Theatret har betalt sin løbende Gjæld — thi det er, naar man vil være strengt nøiagtig, det 4de Afstnit af den Gjæld, der tynger paa Theatret, og som for Resten i dette Dieblif er afbetalt — og ikke behøver at laane Mere, forbi man har skaffet sig en lille Kassebeholdning, saa stor som det er fornødent for Theatrets Drift, maa enhver Minister med Nødvendighed holde paa, at Overskudet i Følge Finantsloven tjener til Gjældens Afbetaling og Forrentning; han vil naturligvis helst — det er at forudsæ — hvis det ikke er tilstrækkeligt til begge Dele, lade det gaa til Afbetaling, men Andre ville maaste holde paa, at Forrentningen bør have Fortrinnet, og saa vil det gaa, som det ærede Medlem fra Bornholm udtalte: Gjælden vil vore i det Uendelige. Sagen er altsaa den, at, hvad der bliver tilovers, efter at de nødvendige Udgifter ere afholdte, maa i Følge den nylig omtalte Bestemmelse gaa til Forrentning og Afbetaling af Gjælden. Nu er der saa Mennesker, der egentlig føle sig tiltalte ved at betale Gjæld, og at det kongelige Theaters Personale skulde danne en meget væsentlig Undtagelse deraf, saa at det skulde begejstres ved Tanken om, „at, naar vi spare, kunne vi betale vor Gjæld“ — thi saaledes er Forholdet i Virkeligheden — er i mine Tanker lidet troligt. Har man altsaa ikke noget Bedre at henvise til i denne Henseende, tror jeg, at Hensningerne trænger til adskillige Berigtigelser; det vil ikke gaa ganske, som det ærede Medlem for Bornholm udtalte. Nu vil det jo ganske vist blive saa, at Rigsdagen vil faae Leilighed til i fuldt Omfang at beskæftige sig med Budgettets Enkeltigheder, og hvorledes det vil gaa, kan man ikke forudsæ nu; selv de, der have en Grindring om, hvorledes det gik i tidligere Tid, da det Samme fandt Sted, vil jo dog ikke kunne slutte, hvorledes det vil gaa nu; men jeg vil gjøre opmærksom paa, at der vistnok er en Feil ved det kongelige Theater, saaledes som dets Ordning er nu, som det er meget ønskeligt at faae rettet, og som det kan være ret nyttigt at have Rigsdagens Deltagelse til at rette; det er Bestemmelsen af Theaterpriserne. Det er en bedrøvelig Kjendsgjerning, som man oplever ikke saa sjældent, at det kongelige Theater ikke har alle sine Pladser besatte. Ja, hvem der var saa heldig f. Ex. at være i Theatret i Aftes, vil have gjort den Erfaring, at, selv naar der gives et Stykke af en af vore dygtigste dramatiske Forfattere, og det udføres ganske fortrinlig, kan det dog være muligt, at det halve Antal Pladser, for saa vidt Abonnementet ikke strækker, staa tomme. Nu er det jo klart, at det at spille for tomme Bænke

ikke fremmer Kunsten, ikke er opmuntrende for Skuespillerne, ikke fylder Kassen, kort sagt, ikke er gavnligt for Noget eller Nogen, og derfor er det ønskeligt, at Spørgsmaalet om Priserne i det kongelige Theater blive tagne under grundig Overveelse, men det maa — det ville de Herrer indse — fra Ministerens Side være ønskeligt, at han har rig og fuld Leilighed til under de Experimententer, der maa gjøres, at have Rigsdagens Deltagelse. Efter mit Skjøn maa man stræbe hen til, at Priserne sættes saaledes, at det kan forudsættes, naturligvis naar ikke ganske overordentlige Uheld maatte indtræde, at det kongelige Theater er fuldt hver Dag. Sætter man Priserne saaledes, at dette kan ventes at blive naaet, vil man da faae en stor Forøgelse i Indtægterne til Erstatning for den deraf følgende Prisnedsettelse, dels ved Salg til forhøiet Pris og dels ved Salg til dobbelt Pris; men hvorledes Valget skal gjøres her, kan i mange Punkter være tvivlsomt, og da det er en Sag af stor finantsiel Betydning, er det rigtigt, at Rigsdagen udøver Indflydelse paa Afgjørelsen af dette Spørgsmaal. Det er min Hensigt, hvis det skal falde i min Lod at fremsætte et Budget for Rigsdagen i det kommende Aar endnu, da at forelægge Forslag i den her omhandlede Henseende. Dertil vil jeg knytte en Bemærkning om, hvad et æret Medlem (Fallefen) udtalte om Abonnementet. Jeg deler nemlig ikke ganske den Opfattelse af Abonnementspriserne, som af ham blev fremsat. Det er nemlig vistnok Tilfældet nu, hvor Priserne ere høje, at Abonnementet maa antages at blive betydeligt lavere i Forhold til den almindelige Pris paa Theatrets øvrige Pladser; men satte man disse lavere, var det ogsaa tænkeligt, at man kunde tage Hensyn til, at man ved at abonnere sikrede sig Plads; thi ere Priserne satte lavere, vil der blive større Konkurrence om at faae Pladser. Men, som sagt, det er et meget tvivlsomt Spørgsmaal, man her er kommen ind paa, og en Minister — det tror jeg, man vil indrømme — kan have et Ønske om at have Rigsdagens Stemme med, naar han gjør Forsøg i denne Retning.

Endnu skal jeg tillade mig at omtale, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Bloug) ytrede om Universitetet. Det er med stor Beklagelse, at jeg maa tilstaa, at der endnu i Aar ikke er Udsigt til at udrette Noget i den Henseende. Universitetet var en rig Anstalt med aarligt Overskud, den Gang Rigsdagen overtog Delagtighed i Lovgivningen i 1849. Det er nu Trin for Trin sunket ned til at blive en Anstalt, der har en stor Gjæld og aarlig Underbalance. Følgen deraf maa, som det ærede Medlem ogsaa med slaende rigtige Argumenter viste, blive den, at Universitetets Kapitalformue forsvinder, og at vort Universitet derefter ikke staar som hvad det var i 1848—49, men som et af de Staisinstituter, der maa forlade Pladsen blandt „Instituter med særlige Fonds“ og søres hen til et andet Sted i Bud-